

עיר וקדיש מזו שמיא נחית

זיג תשכח מפי זרעו

ספר

רבי עקיבא אייגער
הספור הנורא
בעיר לאמזע

בזוהר דא יפקון מן גלותא

והמשכילים יזהרו כזוהר הרקיע

ספר רבי עקיבא אייגער הספור הנזר בעיר לאמזע

ספור נזר ש'ארע בתקופת חייו של הגאון רבי עקיבא אייגער זכותו תגן עלינו ופסקו שהוא חשוב וחינוי בכל הענינים הנזגעים לבשרות, והדברים חשובים ואמורים מקטן ועד גדול לבחון זאת ולספר זאת לילדים הקטנים.

בין האנשים הרבים שהגיעו לאותו בית קטן הגיעה גם הגבאית עטל, לאחר שעות ארכות שהמתינה בתור, היא נכנסה לגאון ופרצה בבכי, - מה קרה לה? תשעה בנים יש לעטל הלומדים בשיבות, כלם ידועים בעלויים בעלי ראשים חריפים, חוץ מאחד בשם משה נח, - שלדאבון הוריו - יש לו ראש סתום ואינו יכול להבין אפילו שורה אחת מהגמרא. משה נח בן חמש עשרה, אך בלהבין חתיבת גמרא הוא כמו ילד בן שלש.

יצא לאור על ידי מפעל הזהר העולמי
בת ים 0527-651911 אלול תשע"ה

**מפעל
הזוהר
העולמי**

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

לקבלת ספרי זוהר ירושלים

בני ברק רמת בית שמש
אצל הרופא קירופרקטר ד"ר
איתמר ברים: 054-8441423

מפעל הזוהר העולמי

050-4116923 / 0527651911

050-4134669 / 050-4133475

מי לה' אליו! - משה רבנו שואל ומבקש למי יש את הזכות לקרב את עם ישראל לאבינו שבשמים? כל המשתתף בהדפסת ספרים הקדושים ספרי הערב רב והמסתעף 5 חלקים, תורת הזוהר י"ח חלקים דהיינו כל הזוהר הקדוש בלשון הקודש באותיות גדולות, בהפצתם ברבים לאלף בתי מדרשיות ויותר, להצלת עם ישראל, יזכו לכל הברכות והבטחות שכתב הרשב"י בזוה"ק בפרשת תרומה (דף קכ"ח). האם יש מחשב שיוכל לחשבן את הזכות הגדולה שיכולים לזכות בכסף קטן? התורם משלם ישר לדפוס!!!

לפרטים: 0527-651911

על ידי עיון עמוק בסודות התורה יכולים לפקוד עקרות

(ספר המדות אות סוד, למוהר"ן זי"ע)

ולרפאות חולאת חזק.

ספר רבי עקיבא אייגער הספור הנורא בעיר לאמזע

הגה"ק רשכבה"ג רבי עקיבא אייגר זיע"א תולדותיהם של צדיקים

נולד לאביו הק' רבי משה גינז זצ"ל בשנת תקכ"ב באייזנשטט. בצעירותו למד אצל דודו רבי בנימין וולף אייגר זצ"ל רבה של לייפציג לאחר שקנה ממנו חכמה הביאו הנ"ל לשיבתו של רבי יצחק יוסף תאומים שהיה רבה של סלוצק וקרקוב. כבן י"ג חיבר חיבור על מס' חולין. בהיותו כבן ט"ו כבר אמר שיעורים לפני תלמידים מבוגרים הימנו.

לאחר הנישואין עבר לגור אצל חותנו מו"ה יצחק מרגלית שהעניק לו מרוב טובו ועושרו ואף קנה לו בית דירה גדול עם ספריה גדולה. שם ישב על התורה והעבודה מתוך נחת והרחבה, עד שאירעה בשנת תק"נ שריפה גדולה בעיר בשנת תק"נ וחותרו איבד את כל רכושו, אזי, נאלץ לקבל ע"ע את עול הרבנות בעיר מרקיש - פרידלאנד ושמם התפרסם המהרה כפוסק הדור ורבים הריצו אליו את שאלותיהם מכל קצווי תבל.

בשנת תקע"ב לקח את הגאון הק' רבי משה סופר בעל החת"ס זי"ע כחתן לבתו, והיה עמו בקשרים הדוקים וחזקים.

בשנת תקע"ד נקרא לשמש כרבה של פוזנא, שם הרחיב את ישיבתו הגדולה שממנה יצאו גדולי תורה רבים. לחם בתקיפות רבה כנגד הרפורמים והמשכילים למיניהם. אף הם ניסו לפעול נגדו אצל השלטונות שלא יאשרו לו את מעומדותו לרבנות בטענה שאינו יודע את שפת המדינה.

מעט מגדולתו וקדושתו של הגאון רבי עקיבא אייגר זצ"ל שעל אף שידע כל ספר ככתבו וכלשונו מראשון ועד אחרון, אם קנהו או קבלו במתנה, מ"מ היה כותב על דברי הגמ' או הראשונים "ולא זכיתי להבין דברי התוס' וה' יאיר עיני". כל לילה לפני שניתן היה מבקש מחילה וסליחה מאותם ספרים שלא למד בהם באותו היום, ובכה בדמעות שליש, מרוב גדולתו וענוותנותו.

כאשר ביקר אצלו הרה"ק רבי **בונם מפרשיסחא**, אמר לרבינו: אילו היה רבינו גודר את עצמו בד' אמות, ולא היה נותן לבוא אליו, היה הזה טובה גדולה לכל העולם, **כי בתורתו הקדושה החזיק את כל העולם**, וכאשר הפריעו אותו הזיק זה לכל העולם כולו.

בשנת תקצ"ח נתמנה לישב על כס הרבנות בקהילת פרעשבורג המעטירה על כסאו של הגר"מ חריף שנסתלק לב"ע, ישב על כסאו במשך י"א ימים ונתבקש לשיבה של מעלה **בי"ג תשרי תקצ"ח**, זי"ע ועכ"א.

חיבוריו ה"ה: **גליון הש"ס, דרוש וחידוש, שו"ת ר"ע אייגר, הגהות למשנה ולשו"ע, וש"ס ועוד הרבה.**

מספר מנחת יהודה פרק ט' ענף א'

ספור נזרא שארע בתקופת חייו של הגאון רבי עקיבא אייגער זכותו תגן עלינו ופסקו שהוא חשוב וחיוני בכל הענינים הנוגעים לכשרות, והדברים חשובים ואמורים מקטן ועד גדול לבחון זאת ולספור זאת לילדים הקטנים.

כל אפא מבקשת "וזכנו לגדל בנים ובני בנים עוסקים בתורה חכמים ונבונים אוהבי ה' יראי אלוקים אנשי אמת זרע קודש בה' דבקים ומאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים וכו'", וזה השאיפה שלהם ונביא עכשו ספור שמאכלות אסורות מטמטמים את הילדים שלא יוכלו להיות כן.

הקבלת פנים

הספור ארע בעיר לאמזע בראש חדש סיון בשנת תקצ"ו. כל העיר היתה בעת ההכנות לקראת החג, הרגישו את אורירת החג, הבתים היו ערוכים ומוכנים, מפות לבנות המשמשות בדרך כלל בעת הסדר כיסו את השלחנות, וצפיות חגיגיות כיסו את המטות.

אבל כל מי שהתבונן בתוך הבתים ראה שהם רקים מאדם, כאלו התושבים ברחו מן המקום בשל ארוע זה או אחר.

מה קרה?

העיר כלה אנשים נשים וטף יצאו לקבל את פניו של גאון הדור רבי עקיבא אייגער, שהגיע למקום לבקור קצר.

אחד הכתבים הידועים שנכח במקום, העלה את הארוע מעל גבי הכתב וכך כתב:

"מאות מאות של תושבים יצאו לדרך בכניסה אל העיר שם המתינו, צפו ונכו לקבל את פניו של הגאון, מרחוק מתקרבת עגלה המובלת על ידי ארבעה סוסים, בעגלה יושב אדם רזה שהיה לבוש בבגד משי וחבוש בכובע מיוחד על ראשו, על פניו נתן היה לראות את עדינותו ואת צורתו המיוחדת שבאה להשרות אורית הנהגה כזו לה זוכים כאלו שקמו על מנת להיות מנהיגי הדור, תחושה זו היתה של מאות האנשים שהתקרבו למקום, כלם התכופפו לראותו, ובאמצע קם אדם והכריז בקול "ברוך הבא!" וכלם השיבו אחריו."

כאמור, כלם הגיעו, כל תושבי העיר, העסקנים וראשי הצבור, כלם התאספו בככר הגדול של העיר. בני התורה סגרו את גמרותיהם, הסוחרים סגרו את בתי העסק, הנשים השאירו את עבודתם במטבח ובאו ביחד עם ילדיהן בידיהן, כלם באו לחלק כבוד לרבן של ישראל.

גלי דמעות של שמחה וחדוה נשפכו בעת הופעתו של הגאון והושטת ידיו לקטן ולגדול, שורות ארפות של הנשים שעברו בפניו עם ילדיהן ובקשו שהגאון יניח ידיו על ראש ילדיהן ויברכם, ונתן היה לראות איך הגאון אומר בשפתיו "יסף ה' עליכם, עליכם ועל בניכם".

תושבי העיר רבו בינם לבין עצמם, בידי מי תפול הזכיה שהגאון יתאכסן בביתו, לכן החלט להפיל גורל בענין, אך עוד בטרם הספיקו לעשות זאת נודע כי הגאון בעצמו כבר קבע את משכנו אצל אחד מבני משפחתו המתגורר בעיר.

מיהו אותו קרוב שזכה לכך שהגאון יתאכסן בביתו - ואז נסו ראשי הקהל להשיג מפיו של הרב פרטים בענין, תחלה נסה האורח להתחמק מלהשיב, אך כשהללו לא הרפו הוא אמר להם את שמו של אותו יהודי שהיה ידוע כעני וישב בצד המערבי של בית הכנסת.

כשראשי הקהל שמעו את השם הם עקמו את האף ואמרו, מה הפרוש! רב גדול כזה המגיע לבקור הסטורי בעיר לאמזע יתאכסן אצל יהודי פשוט שכזה, מה יאמרו על כך טובי העיר, ואנו, איך נשמר על כבוד התורה?

אבל הגאון רבי עקיבא איגר עמד על דעתו, ובקש ממלויו שויבילו אותו הישר לביתו של הקרוב. ראשי הקהל נסו שוב להניאו, הם נסו להסביר לו שבית קרובו קטן ביותר שכמעט מתמוטט, ובזיון גדול יהיה לעיר לאמזע ממעשה כזה, הם הבטיחו לו שיושיבו את הקרוב לו בראש השלחן ויכבדו אותו בכבוד הכי גדול.

*

הלמדנים ושבעה טובי העיר מנסים אף הם את כחם, ומנסים לשכנע את הגאון בדרך הפלפול כשהם טוענים בפניו, שאפילו במצות השבת אבדה שהוא מצוה דאורייתא תלמיד חכם פטור מכך ואין זה לפי כבודו, אם כן איך יכול הקרוב לבזות את עצמו ואת כל העיר?

כששמע ר' עקיבא איגר את ההערה התלמודית נהיו פניו רציניות כאלו הוא ישב וכתב חדושי תורה, אף הוא השיב מיד במקום, שדוקא באותו אזור ידידי, ישנה ראיה הפוכה. בהשבת אבדה כתוב "והתעלמת" (דברים כ"ב) דורשים חז"ל מכך שלעיתים מתר להתעלם כאשר מדבר בזקן ואין זה לפי כבודו, אך בכל הקשור לקרוב קרובים כתבו "ומבשרך לא תתעלם" (ישעיהו נ"ח) - מהקרוב שלך לא תתעלם, ומכך אין כל התר אפילו לא לזקן ואין לפי כבודו, וחיבים לכבד קרוב בכל מה שאפשר..."

הערה זו של הגאון השתיק את כלם ור' עקיבא איגר הלך מיד לביתו של קרובו שם הוא התאכסן בכל הזמן ששהה בלאמזע.

מאותו היום בו הגיע רבי עקיבא איגער ללאמזע לא הפסיקו לזרם אנשים לבית הקטן שברחובות האפלים של העיר, שם התגורר קרובו של הרב, הרבה מאד יהודים גם מהמקומות הסמוכים ללאמזע הגיעו לראות את האורח, הבית שעמד כמעט לפול היה מלא באנשים מכל גוני הקשת המקומית, ביניהם למדנים שהגיעו עם קשיות והניות של אבני ורבא להקשות על רבי עקיבא

איגער, אחרים באו ובקשו לראות את תפלתו של רבי עקיבא איגער, אחרים באו לשמוע מלה טובה ממנו, אחרים רצו לראות איך אוכל את הסעודה, הלא כל צעד שלו היה מלא בתורה, הגיעו כל סוגי האנשים המבקשים ברכות או סתם לשוחח עם הרב, הרבה שטחו את מר לבם בענייני פרנסה, שלום בית, נחת מהילדים וכדומה.

הבקשה של עטל הגבאית

בין האנשים הרבים שהגיעו לאותו בית קטן הגיעה גם הגבאית עטל, לאחר שעות ארוכות שהמתינה בתור, היא נכנסה לגאון ופרצה בבכי, עטל הגבאית שתמיד מלאה חיים ושמחה ושפכל נשמתה היא רודפת אחר כל מצוה המזדמנת לה - מה קרה לה?

תשעה בנים יש לעטל הלומדים בישיבות, כלם ידועים כעלויים בעלי ראשים חריפים, חוץ מאחד בשם משה נח, - שלדאבון הוריו - יש לו ראש סתום ואינו יכול להבין אפילו שורה אחת מהגמרא. בגלל ענין זה כבר היתה עטל אצל הרבה גדולים וצדיקים, היא נסתה הרבה סוגי סגולות אך שום דבר לא עזר, בזמן שר' עקיבא איגער הגיע לעיר היה כבר משה נח בן חמש עשרה, אך בלהבין חתיכת גמרא הוא היה כמו ילד בן שלש.

הדבר היה מאד תמוה, מאחר ובענייני העולם, ובמיחד בכל הקשור לחשבונות ולמודים אחרים הוא היה טוב בהרבה מאחיו, הוא תפס במהירות וללא כל מאמץ, אך כשהגיעו הדברים לגמרא הכל היה אצלו הפוך.

הגאון רבי עקיבא איגער הבין ללבה של האמא השבורה שמאד חשוב לה ענין למוד התורה של בנה, ואמר לה: "גדולי הפוסקים כותבים (ש"ך י"ד) שחייבים להיות זהירים שאפילו ילד לא יטעם ממאכלות אסורות, כי זה נוגע לנשמה, וכשהוא גדל הוא מקבל על ידי כך טבעים לא טובים בראשו וראשו סתום בכל הקשור לתורה..."

מה, מה? - שאלה עטל בהיסטריה - האם בני כשהיה ילד אכל מאכל אסור?! חס ושלום, רבי דבר כזה לא קרה מעולם וזה לא יתכן!..

"מהספור שלך - השיב הגאון ברגיעה - נראה לי שבעת שהיה ילד הוא אכל מאכל אסור, ורק זו יכולה להיות הסבה מדוע אינו מבין גמרא..."

עטל שהיה חדור בה אמונת חכמים נרגעה ושאלה:

אם כן מהי העצה לכך רבי?

"להתיגע בלמוד התורה בדחקות, ולעמל הרבה" - הגאון חזר על כך כמה פעמים ובכך הסתיימה השיחה. ומיד נכנס אחריה הבא בתור. עטל הגיעה לביתה וספרה לבעלה ר' הירש לייב מה שאמר לה רבי עקיבא איגער בענין משה נח'ן.

"איך זה מתאים לך אשה צדקנית - שואל ר' הירש לייב כשכלו עוקץ ומרירות - שלא להיות זהירה בדבר כזה ובגנו יאכל ויכניס לפה אכל אסור?!"

"האם כך אני נראית בעיניך? שאני כל כך מושחתת? - מתרעמת עטל בטון גבוה - מי עוד יודע כמוך כמה מסירות נפש יש לי בענינים אלה?, עוד אף פעם לא נכנס לביתנו חלב שאני בעצמי לא עמדתי בעת החליכה; הילדים עוד אף פעם לא טעמו לחם מן הרחוב רק מה שאני בעצמי אפיתי, פרות או ירקות שיש עליהם תולעים עוד אף פעם לא נכנסו לפה, ובשר הלא אתה בעצמך יודע שאתה כמורה הוראה אף פעם לא הכנסת הביתה רק ממה שאתה עצמך היית בעת השחיטה ובעת הבדיקה, אם כן איך אתה יכול לזרק עלי אשמה כזו כאלו לא הייתי זהירה כשאתה בעצמך יכול להעיד על כך את ההפך?!"

לאחר כמה דקות של רגיעה נרגעה עטל ולאחר הרהור נוסף בדבריו של הגאון היא אמרה לבעלה: "אולי הבן שלנו משה נח אכל מכלי שיהם ראוי וידעו מאכל אסור אצל שכן או חבר או באיזו שמחה?".

"זה נשמע לכאורה - משיב ר' הירש לייב - צריכים פשוט מאד לחקור". ושניהם החליטו לחקור היטב את משה נח היכן הוא אכל מבלי שהם ראוי וידעו על כך.

כשמשה נח חזר בערב לביתו מהשיבה חיכו אליו ההורים ללא סבלנות. ר' הירש לייב קרא לו וקרב ונהל להתענין בלמודיו בשיבה, מה הוא למד ותוך כדי דבור הוא שאל אותו האם הוא אכל אי פעם אצל אנשים מחוץ לבית, אבל משה נח טוען כי הוא תמיד נשמע לצווי האם ולא אכל משום אוכל ללא רשות אמו וכפי שזוכר מעולם לא אכל אצל זרים חוץ ממה שהאמא בעצמה הכינה לו.

אבל ר' הירש לייב אינו מרפה, הוא בטוח בדבריו של רבי עקיבא איגער, ולוחץ על משה נח שיפעיל את הזכרון שלו ויזכר אולי בכל זאת הכניס לפיו אכל מחוץ לבית, אפילו אם זה קרא לפני הרבה שנים.

"אבא נזכרתי במשהו - אומר משה נח לאחר שעשה מאמץ בזכרונו - הנה זה בעת שהייתי בן חמש באחד מימי החנכה כשחזרתי ביחד עם חבר מהחדר,

עברנו ליד בית המלון של העיר שם נערכה חתנה, יצא אלינו אחד מהמתנים והכניס אותנו פנימה וכבד אותנו בצלחת מרק וחתוכת עוף הייתי אז כל כך רעב ששכחתי כלל מצווי האם..."

*

ר' הירש לייב כבר יודע עתה כי בנו אכל בעת צעירותו סעודה אצל זרים, אבל ביחד עם זאת התמיהה שלו הלכה וגברה מאחר והלא ידוע כי בית המלון שיך ליהודי ירא שמים ותלמיד חכם ששמו ר' אליעזר טרונק, שוחט העופות מהעיר, גם ידוע כחסיד ובעל מעשים טובים, אם כן איך זה יכול להיות שדוקא בעת אותה סעודה שהילד היה שם אכלו אצל טרף רחמנא ליצלן?

ר' הירש לייב מחליט לפנות קדם כל לבעל בית המלון ר' אליעזר אולי הוא עוד זוכר את אותן המאכלים שהגישו אז בחתנה.

למחרת מיד אחרי תפילת שחרית היה כבר ר' הירש ליב אצל ר' אליעזר בבית המלון.

"אולי אתה זוכר, ר' אליעזר - שואל ר' הירש לייב - את ארוחת החתנה שנערכה אצלך בתקופת חנכה לפני עשר שנים?"

"מה אתה מדבר, ר' הירש לייב? - פותח עליו ר' אליעזר זוג עינים כבדות - כמעט פעמים בשבוע שנערכות כאן חתנות גדולות איך אני יכול לזכר בדיוק את אותה חתנה שנערכה לפני עשר שנים?"

אבל ר' הירש לייב מתחנן אליו ממש בתחנונים שהוא בכל זאת ינסה להזכר - והוסיף - הדבר נוגע לי ממש לחיי, אז תפס ר' אליעזר את ר' הירש לייב וירד עמו למרתף שם ליד מגורת לילה הוא מנסה לחפש בספרי החשבונות, עד שמצא כתוב באותו פנקס כדלהלן:

"ביום השני של חנכה כ"ו כסלו בשנת תקפ"ו נערכה חתנת ר' יקותיאל הלפערט (בזוג שני) הוא שלם מראש את כל ההוצאות".

ר' הירש ליב ראה שעקשנות משתלמת, הוא כבר יודע של מי הייתה החתנה הוא רק צריך לעבור אל יקותיאל המתגורר ברחוב הסמוך ולבדק אצלו מה קרה אז עם העופות ששחטו באותה חתנה על ידי השוחט.

אותו יקותיאל היה מן היהודים המאד פשוטים של לאמזע, הוא היה מאד מגשם, עבודתו היה לתקן ארוות סוסים, וכשראה את ר' הירש ליב המורה הוראה נכנס לביתו, קבל אותו בחיוך רחב שנראה היטב על פניו החיורים.

מה עושה המורה צדק במקומי? - שואל הוא את האורח מבלי לאמר שלום, קולו נשמע בדיוק כמו קולות ארוות הסוסים.

ר' הירש ליב בקש ממנו שיספר לו בענין חתנתו בזוג שני שנערכה לפני עשר שנים.

את יקותיאל כלל לא מענין מדוע אותו "חצי רב" - כפי שכנה את ר' הירש ליב - מעונין לדעת מה קרה בחתונתו לפני עשר שנים, הוא אינו נמנה על אותם האנשים שדברים מן הסוג הזה מענין אותם ונמצא עדין בזכרונם, עבורו מספיקה העבדה היבשה שאחד מ"בני העיר" עומד ומדבר אתו ומתענין במהלך חייו, האם עוד יש משהו שחשוב וגדול יותר? לכן מוכן היה למסר לר' הירש ליב את כל מה שנוגע. הוא מספר לר' הירש ליב שלפני שלשים שנה הוא התגרש מאשתו הראשונה רחל שהיתה מהעיר ראוונע ולאחר שישב לבד במשך עשרים שנה החליט להתחתן עם אשתו השניה חנה.

מבלי שתבע ממנו ומבלי שנאלץ היה לדחף אותו לכך ממשיך יקותיאל לספר נקודות מענינות מאותה חתנה שהוא ארגן, מי היה הרב מסדר הקדושין ומי היה השוחט של העופות לאותה חתנה. לר' הירש ליב זה היה כבר מספיק, הוא נפרד ממנו כשהוא מאחל לו אריכות ימים ושלום בית ומשם הוא פנה מיד לביתו של השוחט.

מיד כשנכנס ר' הירש ליב לביתו של השוחט נתן לו שלום ושאל אותו? האם אתה עדין זוכר איך הלכה אז השחיטה בעת ששחטת את העופות לחתונתו של יקותיאל הלפערט לפני עשר שנים?"

אותו שוחט זקן שכבר יצא לפנסיה מעסק השחיטה בשל גילו המתקדם, מיד נהיה חור והחל לגמגם:

אותה חתנה של יקותיאל שם נכשלתי בשחיטת העופות, כמה תעניות כבר התעניתי ועתה אתה בא שוב להזכיר לי את עוונתי?...

האם השחיטה לא היתה כשרה חס ושלום? - שואל ורועד ר' הירש לייב.

"לא, לא", מרגיע אותו השוחט - השחיטה היתה בתכלית הכשרות, אך צרה אחרת היתה כאן". והוא השתתק.

"מה עוד יכול להיות?" ממשיך ר' הירש לייב, מה יכול לענין אותך מה שארע לפני עשר שנים - מנסה השוחט הזקן להתחמק ממנו.

כאן שפך ר' הירש לייב את כל לבו בפני השוחט הוא מספר לו את כל אשר ארע לבנו משה נח ומה אמר על כך רבי עקיבא איגער, הוא אינו יכול למצוא מנוח עד שימצא מה היה הגורם לכך בכדי שיוכל להזהיר אחרים על כך.

השוחט התרשם מאד מדבריו של ר' הירש לייב והיה מלא התפעלות מראיתו הרחוקה והעמקה של הגאון רבי עקיבא איגער.

"זה קרה לפני שלושים שנה - החל השוחט לספר בקול נמוך - יקותיאל הלפערט גרש את אשתו מהעיר ראוונע, מי סדר את הגט בבית דין המקומי איני יודע, אך לאחר כמה שבועות היו שמועות כי הגט אינו כשר לכן אשתו הראשונה של יקותיאל היא עדין אשת איש, כמה שנים לאחר מכן עוד הכל דברו כי היא עדין אשת איש ובסופו של דבר הענין נשכח.

לפני עשר שנים ושלשה חדשים התחתן שוב יקותיאל, הרב מסדר הקדושים לא ידע ולא היתה לו כל משג מענין אותו הגט הפסול שנערך עשרים שנה קודם לכן וגם אני כלל לא ידעתי מכל זה. וכאן הוא סטה מהנושא ושוב חזר לענין העופות ואמר אי לאותם הידים שישרפו בגיהנם ששחטו את העופות לאותה חתנה!...

בערך שבועים לאחר אותה חתנה - ממשיך הזקן בספורו - פגשתי ברחוב ידיד מזקני חסידי חב"ד שנתן לי מוסר וטען "הלמאי"? האם כל כך ירדת מן הדרך, האם בשביל כסף הכל מתר? האם אינך יודע שרבנו הקדוש והטהור רבי שניאור זלמן מלאדי בעל התניא והשלחן ערוך צמד בראש אלו שאסרו אז את הגט של יקותיאל לאשתו הראשונה? אם כן איך הלכת ושחטת עופות לאותה חתנה של אדם העושה עברה? המתחתן עם אשה שניה בזמן שעדין הוא נשוי לאשתו הראשונה!?

כששמעתי זאת מיד במקום נפלתי מתעלף, ידידי החיה אותי ולאחר שהוכחתי לו שאני כלל לא ידעתי מכל זאת הוא הוציא מכיסו את מכתבו של "בעל התניא" זי"ע שבו הוא פותב בצער רב נגד אותו גט של יקותיאל, והראה לי זאת.

אוי לי - מסים אותו זקן את דבריו - שנכשלתי ללא ידעתי בדבר כל כך חמור! אי לאותם הידים ששחטו את אותן העופות לחתנה שכזו...

מכתבו של בעל התניא

במציאות כבר ידע ר' הירש לייב את כל אשר היה צריך לדעת, אבל הוא רצה גם לראות את מכתבו של בעל התניא, לכן בקש זאת מהשוחט, אבל השוחט

לא רצה, רק בהזכרת המכתב עבר עליו צמרמורת בכל הגוף, אבל ר' הירש לייב טען והסביר כמה זה נחוץ עד שהשוחרט אמר לו היכן גר אותו חסיד חב"ד ביצר סמוך במרחק של עשרים מיל מלאמזע.

ר' הירש לייב שראה עד כמה התקיימו דבריו של רבי עקיבא איגער, לא חשש יותר מכל מכשול ויצא לרחוב ומיד חזר עם סוס ועגלה שעצר ליד ביתו של השוחט, ור' הירש לייב והשוחרט נכנסו לעגלה ובעל העגלה החל להריץ את הסוסים.

חמש שעות ערכה הנסיעה ובכל הזמן ירד מבול של גשם ללא הפסקה.

בשעה מאחרת כלילה הם הגיעו לביתו של אותו חסיד חב"ד, ולאחר נקישת קלה על הדלת קדמה את פניהם הדרת פנים של יהודי הקם מן הגמרא לפתח את הדלת, היהודי שעוד זכה בימי צעירותו לשמש את הקדושים וצדיקים רבי מנחם מענדל מוויטעבסק ו"בעל התניא" קבל את האורחים בשמחה, נתן להם שלום וכבד אותם בשתייה חמה ועוגות.

האורחים קצת התחממו בביתו מן הקר העז ששרר בחוץ, השוחט מלאמזע דרש בשלומו של ידידו ושאל מה עושים הוא ובני משפחתו, ואז ספר לו מדוע הם הגיעו אליו בשעה כל כך מאחרת בערב, הוא הציג בפניו את מלווהו וספר לו שהולך לו בחיים לראות את מכתבו של הרב בעל התניא בענין הגט של יקותיאל אלפערט לאשתו הראשונה רחל, וביתד עם זאת ספר לו את מה שארע עם הגאון רבי עקיבא איגער ומה שאמר בענין בנו.

הבעל הבית הוציא ביראת הכבוד את המגרה והוציא את המכתב ושלשתם קראו את הכתוב בו כדלהלן:

הזדעזעתי לשמוע מהמעשה האסור שקרה אצל יהודים, שבמקום קרוב אליכם ארע, על גט שהוא פסול מן התורה (מה שכתבו בגט את שמה של האשה רחל), וזאת למרות ששמה מהעיר וויגל הוא רחל אבל כולם קראו לה בשם ראשע א.ו. לכן מטלת עליה החובה למנוע מהמגרש לה להתחתן עם אשה אחרת, ושתגזרו גזרה גדולה על השוחטים שהם חס ושלום לא ישחטו בהמה או עופות לחתנה, ואם ח"ו יעשו זאת תהיה שחיטתם נבלה" (שו"ת בעל התניא יו"ד).

שניהם, ר' הירש לייב והשוחרט הזקן פרצו בבכי והדמעות זרמו והרטיבו את הניר שהצהיב, עליו היה כתוב מכתבו של הגאון והצדיק שהיה דומה למלאך ה' צבאות בעל התניא והשולחן ערוך.

עוד באותו לילה חזר ר' הירש לייב ללאמזע, והשוחט הזקן נשאר ללון בבית ידידו ביצר, ר' הירש לייב בקשי הספיק להתפלל במנזן הותיקין עם נץ החמה במקום שהתפלל מדי יום ביומו, ובתפלת שמונה עשרה הוא שפך את לבו לפני השי"ת שהוא יחן אותו בעצה הנכונה היכן לשלח את בנו משה נח ללמד תורה בדחקות למלאות את הוראותיו של רבי עקיבא איגער כפי שהציע לרעותו הצדקנית עטל: "שמשה נח שלכם ילמד תורה בדחקות, השי"ת יפתח לו את לבו בתורה".

כשר' הירש לייב הגיע בתפלתו לברכה של "ולירושלים עירך", הלשון נתפסה לו "ולירושלים" ... "עירך" ... הוא נשאר רגע לעמוד באותן המלים, ונפל לו באותו רגע רעיון, אולי רצו להראות לו מן השמים בקשתו התקבלה? - הוא עמד וחשב - הלא הרבה מאד הצטערתי בענין התורה בדחקות שהיהודים לומדים וחיים בעיר הקדש, הלא שם ליד שער השמים הוא המקום המתאים ביותר לבנו משה נח שתהיה לו הרפואה, ואנו עוד בעזרת ה' נזכה לראות נחת גם ממנו, האם באמת התקבלה תפילתי במקום? אי הכי הלואי, רבונו של עולם!"

הנה גולה למקום תורה - תלך לגלות למקום תורה

עוד באותו בקר דבר ר' הירש לייב עם בנו משה נח בארבע עינים: "אני יודע בני שאתה עוסק קצת בתורה, אבל לדאבוני לא ראית עד כה ברכה בלמודך, אמר הצדקנית שאלה עצה אצל אחד מגדולי ישראל והוא אמר לה, שאתה יכול להציל את עצמך רק אם תסע למקום שתאלץ ללמד תורה בדחקות".

ר' הירש לייב נשאר לשבת בשקט, האב והבן מביטים אחד לעיניו של השני בעינים חודרות, ושוב ממשיך רבי הירש לייב בקול חנוק מדמעות: "אמנם ילדי היקר קשה מאד לעזב את בית ההורים בגיל רך, ולנדוד לארץ ישראל אשר הועידו לך מן השמים, וקשה הדבר שבעתים להוריק האוהבים אותך בכל לב, אך דע לך בני כי רק שם תגיע לתכלית האמתית אשר למענה נוצר האדם, רק שם תמצא רפואה למכתך ובעזר ה' תגדל בתורה לאחד מגדולי ישראל".

משה נח פרץ בבכי מר, בסך הכל הוא בן חמש עשרה בלבד, וכבר הוא מכרח להפרד מהוריו היקרים, מאחיו הנפלאים ומאחיותיו המסורות, אף הוא יודע כי להשאר עם הארץ מן התורה עוד גרוע יותר מכל אלה, ובאהבה הוא מקבל עליו את הגלות למקום תורה.

בימים ההם נתארגנה בליטה, קבוצה של תלמידי חכמים ובעלי בתים חשובים לעליה לארץ ישראל, רבי הירש לייב נזדרז והתיידד עם אחד הנוסעים, ספר לפניו את כל ענינו, מסר בידו את בנו ובקש ממנו לשים עין עליו עד שימצא לו חבר מתאים כדי ללמד תורה.

עברו ימים אחדים, זמן הנסיעה הגיע, רבי הירש לייב ואשתו עטל, האחים והאחיות, כולם, יצאו אל החוף כדי ללוות את משה נח, שעה ארוכה ארכה הפרידה המרגשת, האב נשך בשפתיו, האם העתירה נשיקות וברכות, האחים והאחיות נופפו בשלום, עד שהספינה עם שלושים היהודים העולים יצאה לדרך.

אחרי שלשה חדשים של נענועים על פני גלי הים התיכון הגיעה הספינה בשלום ליפו, ואחרי שלשת ימים של מנוחה באכסניא נזדמנה להם שירא העולה לירושלים, העולים ארזו את סליהם וארגזיהם, וביניהם גם משה נח צעיר העולים אשר נוסף על ארגזו שעלה על מדתו, גם החזיק בידו אגרת אשר אביו ציווהו לשמרה מכל משמר ולבלתי להוציאה מידו, עד שימסרנה בירושלים לפתחת המצויינת על גבה.

אגרת זו מרבי הירש לייב, היתה מופנית לאחד ממכיריו הגאון החסיד רבי יעקב קאפיל שפירא (אביו של הצדיק הירושלמי הידוע רבי צבי מיכל) ובה היה כתוב בשורות משורטטות וישרות:

למעלת כבוד הרב היקר הגאון הצדיק רבי יעקב קאפיל שליט"א.

אחרי קדה לכבוד התורה וברכת שלום לו ולמשפחתו הנכבדה יחיי, אודיע לו בזה בהמשך למכתבי הקודם כי בסיעתא דשמיא עליה בידי להוציא את הדבר לפועל, ובני משה נח נ"י המוכ"ז עולה לירושלים בכונה טהורה, ובמסרה למסר עצמו כדי ללמד תורה מתוך הדחק, הנני מבקש ממך ידידי יקירי בפעם נוספת ובמשינה בקשה שמור עליו כבבת עין שלא יבטל ח"ו מן התורה אפילו שעה קלה, ובזה הנני מוסר בידו את נשמת ילדי לפקדון שמירה מעלה בכל הענינים, מפתך בלבד יאכל, ומשקה ביתך בלבד ישתה, ועל שלחנך יסב. חנכהו ללמד וליגע בתורה מתוך התמדה, והרחיקהו מכל מותרות ותענוגים.

כפי אשר כתבתי לך, מצאתי גם בגולה המון יגיעת התורה, אף תורה מתוך הדחק לא מצאתי אלא בירושלים ת"ו, ומשום כך הנני שולחו לך, עשה

עמו כפי הבטחתך במכתבך האחרון שתשכיל לשים את חלקו בין היושבים סמוך לשער השמים, והקב"ה ברב רחמיו ישלח עזרו מקדש ויפתח לבו בתורתו כי זה חלקי מכל עמלי.

מוקירו ומכבדו, ידיד אביו הגה"צ רבי וועלוויל מטיקטין זצ"ל

הירש לייב פארבער

בין לאמזע וירושלים

עם מראה של עולם חדש, עולם אחר לגמרי נקלע משה נח בבואו לירושלים, רק ימים אחדים בלבד הוא נמצא בביתו של רבי יעקב קאפיל, וראשו כבר הספיק לקלט רשומים שונים ששינו את כל מהותו, גם בית אביו בלאמזע הי' רחוק ממוותרות, וההוצאות היום יומיות התנהלו בצמצום, כל פרוטה היתה מחשבת ולפי הצורך החיוני בלבד, ובכל זאת אחרת היתה התנהגות ביתו של רבי יעקב קאפיל, וכרחוק מזרח ממערב היתה השגת חיי העולם הזה מהכא להתם.

אצל הוריו בלאמזע היו שלשה חדרים גדולים, כותלי הבית מסויידים ומכויידים בגונים, ארונות עץ עם דלתות מגולפות, בחדר האוכל שלחן גדול ולו כסאות מצבע אחד, כלי הבית מחרסינה מוכחלת או ברזל מלטש, לבושם של בני הבית הי' אמנם צנוע אך גם נאה ובודאי שכל טלאי לא נראה עליהם, טלאים על גבי המנעלים לא ידעו שם בכלל מה הן, והאוכל גם הוא בשפע כדי שביעה, ובכל זאת לא נמנה רבי הירש לייב אף פעם בין עשירי לאמזע, אדרבא אלמלא מעמדו הצבורי אולי וגם היו מונין אותו בין העניים. אלא שכהן ובאותו מעמד חיו אז את חייהם גם יהודי לאמזע מן המעמד הבינוני שנהלו את ביתם רק ב"הצטרפות המכירת".

ואלו מעונו של רבי יעקב קאפיל בירושלים מכיל חדר וחצי בלבד, חלונות הבית גובלים בקומתם עם הרחוב הסמוך, הכתלים קלופים מן הסיד שנעשה עם בנין הדירה. ורהיטי הבית גם להם צורה שונה, השלחן הארוך היחידי בבית נעשה מצירופי קורות וקרשים מתוצרת עצמית, ולו כמה שרידי כסאות שעוד הוענקו לחתנה לפני שלושים שנה, בגדי בני הבית לא הי' להם מקום קבוע בארון מיחד, אלא נתלו על מסמרים שנקבעו בקיר הצפוני. ומעליהם אצטבא כבדה שמדי ערב נדלקת עליו מגורת נפט שמפיצה אור חיזור על פני החדר ומביאה עמה תאבון לשקידת התורה.

בנושא הלבוש, בטויים אחרים לגמרי נשמעים כאן: כמה חדשים לפני הבר מצוה של אחד הילדים בבית, וכבר מדברים בכבוד ראש אולי יולד איזה אפשרות לקנות לנער נעלים חדשות ליום חגו, כי על כן בכל ימות השנה קשה הי' לספור את מנין הטלאים שעל בגדיהם ומנעליהם של בני הבית.

ענין המזון ותפריטי המאכלים אינם משחקים כאן תפקיד בכלל, ובכל זאת שוחחו לפעמים ראשי המשפחה רבי יעקב קאפיל וזוגתו גם על דבר גס זה, הנה למשל שומע פעם משה שלנו את האשה מכרזת ביום ראשון: "ילדי היקרים השבוע הבא עלינו לטובה אין לנו באפשרות לקנות חלב, הסתפקו נא במים ומעט יין ממעשי ידיו של אבא, והקב"ה יאמץ את גופכם בתורה". ביום שלישי בשבת הוא שומע שוב עת עקרת הבית כשהיא מבקשת במענה רך לאחד מילדיה: "יקירי אתמול אכלת אתה את מחצית הביצה, היום תן אותה לאחידך" ... ואילו רבי יעקב קאפיל עצמו שוקל בכל יום מנת לחם - כזית בדיוק כדי שיוכל לברך ברפת המזון אחר סעודתו היומית והיחידה.

בתחלה נדהם משה נח מדרך חיים זו, ראשו הי' עליו סתחרר ממראה עיניו, בטוח הי' בעצמו כי יתמוטט ויכרח לחזור לבית אביו, אך עד מהרה נוכח כי ילדי הבית בריאים ושלמים בגופם, עוד יותר ממנו ומאחיו שלא עבר עליהם יום ללא מנת בשר ותבשיל, הנער השפיל לדעת שגם החיים הרוחניים, מנוחת הנפש והרצון, קובעים לבריאות הגוף.

"הלא פניהם של ילדי הבית מאירים בכמה וכמה יותר מילדי לאמזע השבעים" - הי' משה נח סח לעצמו, מהיכן עיניהם של יהודי ירושלים כה קורנות, מהיכן לוקחים ילדיהם את הכחות להתמדת התורה כל היום ובחלק מן הלילה - היתה המחשבה מנקרת במוחו של הנער, האם מתוך הסעודות המצמצמות של פרוסות לחם קבר טבולות בשמן ומרוחות במיץ שום או שאר ירקות, מהיכן פניהם האצילים והרגועים בשבת ויום טוב האם מתוך מלבושיהם המטלאים, ומאין בכלל ומתוך מה נובע חיובם המאשר של ילדי ירושלים בשעה שחוזרים לפני אביהם בנגון החדר על קשיותיו של המהרש"א או פרושיו של הפני יושע ששמעו מרבים.

קמעא קמעא נדלקה גם נשמתו של משה נח בשלהבת הקדש הירושלמי, וכל פליאותיו ותמיהותיו נעלמו מעצמם.

ירושלים עיר הנביאים, מושב המלכים, מדור התנאים, אותן הכיר מן התנ"ך ומן הגמרא, אשר אירח נשמה, ומהותה קדושה, כבשה את לבו בסערה.

ברבי יעקב קאפיל, אותו הועיד לו אביו לרב ומחנך, הוא רואה את מצילו, חמש עשרה שעות ביום הוא שוקד בעמלה של תורה, והוא מרגיש בעצמו שגם לו מספקות אותן פרוסות טבולות בשמן, כח ועצמה רבה, גופו ונפשו בריאים כאולם, וכל כלו מאשר, והנה גם הוא מוצא את עצמו עולה בהר התורה קולט ומבין כל דבר חדוש, זכרוננו אינו מאבד טפה תפיסתו חדה, ועולה על כל בני גילו.

שלוש שנים הוא כבר לומד שיעור עיון עם רבו ומטיבו רבי יעקב קאפיל, שלוש שעות ומחצה בכל יום הוא יושב סמוך לו בבית המדרש "מנחם ציון" ועוסק בתורה עד שהבדל הגיל בינו לבין רבי יעקב קאפיל כמעט ופורח מתוך פלפולים סברות וחדושים. משה נח נעשה לבריה חדשה, כל מאויו הוא להמשיך בדרך זו, אף באחד הימים מרמז לו רבי יעקב קאפיל שהגיע פרקו, חז"ל קבעו "בן שמונה עשרה לחפה", ובירושלים של הימים ההם לא היו זזים מקריעה זו.

אבן יקרה בעיר הקדש

משה נח מבין את הרמז, אף האם מוטל עליו דבר מה בנוגע לכך, האם הוא מסגל לעשותו בעצמו, רבי יעקב קאפיל קורא את מחשבותיו של הבחור, והוא מיעצו לילך ולהבחין אצל רב העיר הגאון רבי שמואל סאלאנט.

שבוע לאחר מכן מעמד משה נח לבחינה, כבר ירדה מן הפרק הדאגה לשדוך הגון. רבה של ירושלים רבי שמואל סאלאנט שגדהם לנוכח בקיאותו וחרירותו של הבחור מלאמזע, הי' שדכן עבורו, וימים אחדים בלבד לאחר בחינה זו נעשה משה נח חתן עם בתו של הצדיק מנאי הדעת שבעיר, רבי יוסף קאוונער.

באגרת וברכת מזל-טוב שהריץ החתן לאביו ואמו בלאמזע, כתב בין השאר:

אבי מורי ואמי מורתי היקרים יחי.

רק עתה הגני משיג מה שעשיתם למעני אז כאשר גזרתם עלי להפרד מכם מאחי ומאחיותי, כי הרי רק תורה זו שלמדתי בדחקות היא שעמדה לי, והי שתעמד לי כל ימי חיי בירושלים אשר איוותי למושב לי וזוגתי תחי' בעז'ה, היו דשנים ורעננים כל הימים, ומלא חפנים נחת ממני ומכל צאצאיכם בכל עתים וזמנים. הכותב מתוך יראה ואהבה - משה נח

וכאשר באותה שנה יצא רבי שמואל סאלאנט לגולה לטובת מוסדות התורה בירושלים, וביקר בלאמזע, נכנס גם לבקור מיחד לבית הוריו של משה נח הלא הם רבי הירש לייב וזוגתו עטל, ובשרם בשורה טובה:

"אבן יקרה רכוש עצום יש לכם בעיר הקדש"

עד כאן המעשה.

צפה בהרב הצה"ק מרן עובדיה יוסף זיע"א שאומר: לאחר שחיטת 10 עופות- הסכין נפגם! וזה דבר חמור מאד, מכשול גדול

... דברי הרב עובדיה יוסף זצ"ל בסרטון:

שחיטה זה דבר חמור מאד.
יש ללמוד הלכות שחיטה,
יש לשים לב שלא תהיה פגימה דקה מן הדקה, צריך סכין חד וחלק
ואם יש פגימה דקה מן הדקה העוף הזה נבלה, כלומר לא טריפה! יותר גרוע!
זה נבלה!!
לכן צריך ששוחטים ישחטו לאט לאט ויבדקו את הסכין מידי פעם לפעם.
ואם שחטו כמה עופות, ולא בדקו, נעשה פגימה בסכין, וכל מה ששחטו
כולם נבלה. מאד צריך להזהר!!
לאחר 10 עופות הסכין מתחיל להפגם, זה דבר חמור מאד! מכשול גדול!!

**הרב עובדיה אומר שכבר אחרי 10 עופות סכין
נפגם!!!
האם אתם צריכים יותר מזה?
זה מספיק לדעת כי כל השחיטה שלהם נבילות
וטריפות!!!**